

té una boca com una sària --- ésta un nas com una *picòla* ---»; ja pot ser en «sis talladors grans de fust per *picola*» en un doc. de 1460, que deu ser 'usats com a picola, en lloc de picola', més aviat que el verb *picolar* com suposa *AlcM* (car fóra estranya la manca de -r, i inadmissible en un doc. del S. xv). *Picoladissa. Picolador, -adora. Picolejar*.

Un altre atenuatiu del verb *picar*, alhora freqüentatiu, si bé referit al picar dels ocells: «lo pardalet --- / de cops, quan feia 'ls meus devers, / ell su la taula me saltava, / i, deme(s)t del(s) cahiets i del(s) llibres oberts, / cua enlaire, a pertot *piquejant*, s'alegrava», Saisset (*Perpiny.*, 97).

Picot: a) 'eina com el pic o magall': «les grans masses arquitectòniques no eran combustibles --- y la febra de destrucció no basta a sostenir el *picot* en mans dels exaltats tot el temps necessari per a destruir la obra de tantes generacions», MrnVayreda (*Sang Nova* III, § 8, p. 240); b) 'picador de roba' Arbúcies, 1960, i en Ruyra, que també és de la Selva (però no Emp. com diu *AlcM*); c) equivalent ross. del ribag. *picó* (supra) 'espècie d'arguenells de fustes corbades': «la mula que hi puja, en els seus *picots* / porta un cargament d'alzina i ginebre, / i aixeca en l'aire els morriots, / com per enxurmar ---», JSebPons (*Sant Roc dins l'Aspre*, v. 26, c. 1919); d) *estar de picot* 'desavinçats' CastPna. (Borràs Jarque, *BSCC* XVI, 71); e) 'espècie de picarol o esquella': «esquellòts, *picotets*, cascabels ---», MGadea (*T. del Xè* I, 77); f) per a *picot* i *picota* com a noms de draps, veg. l'article *PICOTE* del *DCEC/DECH. Picotxa* tort., que d'una banda ens recorda semànticament la *picola* val., i per l'altra, morfològicament la *Picossa* toponímica, tot discrepant-ne pel sentit, pel caràcter apel·latiu i pel mossarabisme de la -tx-: «mentres la *picotxa*, lo perpall i les barrines tomben les muralles i portals per a aixample de la ciutat», Vergés Paulí (*Espurnes* v, 127).

Morfològicament amb la *Picossa* (*picotxa*) ja comentada, però del sentit combinant-se més aviat amb el *picar* de l'ocell, o del gormand que va aplegant menjar d'ací d'allà (cf. angl. *pick up* 'collir, aplegar'), hi ha l'emp. *picossejar* («les gallines *picoccejaven* la civada del cabaç», Víctor Català, *AlcM*), i *picossada* 'quantitat indeterminada però considerable (de certes coses, com ara diners)': «queda encara una bona *picossada* a pagar» (*DAG.*), «en va arregar una bona *picossada*», Josep Pla (*O. C.*, vol. xxxv), «del Cavaller de Vidrà ne tragué un matxo carregat d'or, sense contar moltes altres *picossades* per l'estil (el trabucaire xantagista)», MrnVayreda (*Puny.*, t. XII, 191 (151)).

D'aquesta idea es deu haver de partir per explicar el nom de les diverses mesures, sobretot d'àrids, derivades de *pic-* amb diversos sufixos: +*picot* s'ha usat cap al Baix Ter, i el trobo explicat com a mesura d'àrids, equivalent a tres embostes o mig còp, en un llibre municipal de Sant Iscle d'Empordà, amb data de 1789 (veg. ací II, 902a43-44); en el Delfinat provençal *picot* fou una mesura de vi, avui allí mateix *picoto* (*PSW* VI, 311; *TdF*), i hi ha algunes notícies en francès de *picot* i *picote*, per a diverses mesures

(*God.* x, 334), en fonts no recents: en el Du C. ja l trobem disfressat de llatí com a *picotus* en el S. XI i una forma regressiva *peck* —amb una *e* que podria explicar-se per la dissimilació *pecoti(n)*, veg. infra— ja es troba en francès en un text de 1415 escrit a A glattera (PMeyer, *Rom.* xxxii, 54), i en l'anglès (Chaucer (fi S. xiv). No és aquesta formació en -ot única que existí, car també es troba, si bé rar, i norm. o pic. *piquet* avui desaparegut però documentat en dos textos vells (*God.* x, 142); i així mateix una variant *picet* tampoc ben documentada i d'interpretació incerta; i d'altra banda existí en el Ro. +*piquerola* per a gra: «unam *piquerolam* frumentum» en un doc. de 1385 de l'Alt Rosselló (a St. Miquel i Lloles, *InvLC*).

El més conegut és el diminutiu de *picot* o sig. *picotí*, mot occità i català i no estrany al francès (i cast. *PICOTÍN*, al qual vaig dedicar article en *DCEC*, al qual remeto, no sembla ser més que adaptació local o ocasional del mot català, *DACEsp.* 188 i alludit pel bascongat Terreros, c. 1770). En català no se n'ha trobat —ni cercat— documentació antiga, fou recollit primerament en el S. XVII: «*peccot* o *picotí* de civada: avenarii moduli quadrans: *io d'naré a nostres cavalls lo *peccotí* doblat* ---», en el dic. de Lacav. (i no és estrany que se li acudís el que haví oblidat tothom d'anotar: recordem que la família L. cavalleria foren els auxiliars lingüístics de l'exèrcit francès que operava a Cat.); «*picotí* és la quarantavitena part de la quartera» segons papers de V. (*DAG.*) datats de 1750, i en el llibre de la Cartoixa de Montalegre (que no deu ser gaire anterior, ¿Ss. XV o XVI?): «en la escudella que se diu *podrida* s'hi posen dos *picotins* de siurons i un poc més, que té a éss una mesura i mitxa ---» (cit. *DAG.* II, 271a). Fins a vall d'Aran: *peccotín* 'mesura de gra, = 6 *punyères* o v quart de galin' (Canejan, Montcoirbau, 1924).

Car també oc.: *picot* en els Comptes de Montanh. (Erau, a. 1436) «un *picotí* de sivada a mon chiva» (*PSW* VI, 311); i avui s'usa per a «mesura d'avoine en considerable extensió geogràfica (*TdF*), crec del Roine fins a Gascunya (*picotí* Palay); és possible que vagi arribar fins al Poitou si fem cas de Rabelais: «Gargantua --- feist donner à sa jument une *picotí* d'avoine: c'estoient 74 muys troys boisseaux» (*Gargantua*, cap. 34, ed. 1919, p. 174), però faríem mal fi de pendre aqueixa equivalència seriosament, car tan la *jument* com tot en ell és, diríem, gigantomètric.

Bastarà el que dic, com una connexió etimològica, a menys raonable: no en quedà lluny el suggeriment de Sainéan (*Sources Indig.* II, 82), en atansar-lo amb el fr. *picoter* 'picar, piquejar, picotejar', si bé ho de agafar massa estretament quan suposa que en *picot* es partís només de la idea de 'ració de gra per a l'avram'. En tot cas les altres temptatives etimològiques no han conduït a res sostenible: l'existència antiga i romànica mostra que no pot ser res d'anglo-saxó i germ. (Skeat), les combinacions de Gamillscheg falle pel fet de ser més que res mesura d'àrids (no de l'quids, per tant res a veure amb *pitxell* o *PITXER*);